

עניינים תוכן

2.....	מבוא
3.....	חלק ניתוח
3.....	פרק רקע
4.....	אג"ח חברתי
7.....	מקרה בוחן שיתופים
10.....	סיכום ומסקנות
12.....	ביבליוגרפיה

מבוא

חברה אזרחית היא הזירה שבה מוסדות ארגונים והשוק החופשי מחויבים למערכת מוסכמת של חוקים אזרחיים. בישראל החברה האזרחית מורכבת מארגונים אוטונומיים שפועלים בצורה נפרדת מהשלטון. אחד מן הדרכים שבהם החברה האזרחית יכולה להביע את עצמה היא באמצעות אגרות החברתיים. אגרות חוב אלו, בשונה משוק ההון, מונפקות על ידי גורמים פרטיים ומוצעות למשקיעים למען קידום פרויקטים חברתיים שונים. המטרה היא לשפר היבטים שונים בחברה תוך שמירה על כדאיות כלכלית. האג"חים החברתיים והשקעות האימפקט, עליהם נפרט להלן, הם אלו אשר עומדים במרכז של עבודה זו. נושא זה יבחן עבור ארגון אחד, ארגון "שיתופים" אשר ימשש עבורנו בתור מקרה בוחן אשר יכול ללמד אותנו בנוגע ליעילות של הארגונים החברתיים אשר פועלים לפי מתכנת האג"חים החברתיים.

מטרת העבודה היא לברר כיצד ארגון זה פועל והאם הפעילות שלו הצליחה להביא לתוצאות רצויות מבחינה חברתית. לכן שאלת המחקר של העבודה תהיה:

האם אג"חים חברתיים מביאים לשיפור חברתי. ארגון שיתופים כמקרה בוחן

הטענה המרכזית של העבודה היא ביכולת ההשקעה בפרויקטים חברתיים מסוגלת לשפר נושאים שונים בחברה כל עוד הדבר נעשה בצורה שקולה ותוך שמירה על כדאיות כלכלית במשך כל התהליך. נושא זה חשוב מאחר ואם יתברר כי ביכולת של הארגונים להביא לשינוי חברתי, מדובר בסוכן שינוי שלא תלוי בממשלה או במדיניות של המדינה אלא בסוכן שינוי שמגיע "מלמטה" ומסוגל בהחלט לשפר היבטים שונים בחברה הישראלית. אם אכן קיימת יכולת כזו, אשר ביכולת של התארגנות אזרחית פרטית להביא לשינויים רצויים בחברה מבלי שהחברה תצטרך לקדם את האג'נדה הזאת בממשלה ולקוות כי הממשלה תמצא את התקציבים ואת המשאבים הדרושים לקיום הרפורמות הדרושות לחברה הישראלית מבחינת איכות החיים של אזרחיה.

על מנת לענות על שאלת המחקר אערוך את המבנה הבא. ראשית אפתח בפרק הניתוח בחלק תיאורטי. חלק זה יתאר את מהות החברה האזרחית בקצרה, את הזכויות החברתיות אשר במדינה מודרנית כל אדם זכאי לקבל ואת תופעת האג"ח החברתי שתופסת תאוצה בעולם בעשור האחרון. לאחר ביאור תיאורטי של המושגים הקשורים לתופעה, אבחן את היישום של המושגים הללו בקרב הארגון אשר נבחר לניתוח "שיתופים". בסופה של העבודה אערוך פרק דיון ומסקנות קצר אשר יבקש לענות על שאלת המחקר בצורה תמציתית.

חלק ניתוח

פרק רקע

מדינת רווחה היא מדינה שבה השלטון מבקש לעשות שימוש בסמכות שלו כדי להגן על הזכויות האזרחיות של האזרחים שלו ולא רק מבקש לשמר את השלטון. מדינת הרווחה מבקשת לדאוג לאספקת שירותים חברתיים על ידי המדינה, שירותים אשר הוגדרו על ידה בתור בסיסים וחיוניים להשגת הסדר החברתי הנכון והצודק בין כל האזרחים בחברה. בין השירותים החברתיים הללו ניתן לציין את תחום הבריאות, חינוך, תעסוקה ורווחה. שירותים אלו נחשבים לחלק מזכויות האזרח החברתיות (אלמוג- בר וזיכלינסקי, 2010).

זכויות חברתיות הן זכויות יסוד בדמוקרטיה ומהוות חלק מזכויות האדם והאזרח וחלק מעקרונות המשטר הדמוקרטי למרות שהן אינן חלק מזכויות הטבעיות של האדם. למעשה כל מדינה קובעת אילו זכויות חברתיות תושבי המדינה זכאים אליהם. מאחר וזכויות אלו הם אינן זכויות טבעיות כל מדינה יכולה לבטל או לשנות את הזכויות לפי התפיסות התרבותיות והחברתיות הכלליות של מדינה זו (שי, 2009).

בין הזכויות החברתיות ניתן לציין את הזכויות הבאות (Búrca And others, 2012):

1. זכות לדיור: זכות לדיור קובעת כי לכל אדם יש את הזכות למגורים ראויים לקורת גג מעל לראשו. המדינה מפעילה את הזכות הזו בתחומים כמו דיור ציבורי, הלוואת למשכנתאות זולות, מימון בנייה וכיוצא בדבר.
2. זכות לקבלת עזרה וטיפול רפואי: זכות זו קובעת כי לכל אדם יש את הזכות לחיים חיים בריאים ולקבל טיפול רפואי לפי היכולת של המדינה לפסק את השירותים הרפואיים. המדינה יכולה להבטיח את הטיפול הרפואי על ידי ביטוח בריאות ממלכתי שמבטיח טיפול גם לי שאין לו את היכולת לשלם עבור הטיפול הזה.
3. זכויות עובדים: זכויות עובדים מתייחסות להיבטים שונים של העסקה של עובדים כמו יצירת שכר מינימום מתקבל על הדעת, תנאי עבודה נאותים, הגבלת מספר שעות עבודה, הבטחת שכר שווה לעבודה שווה והיבטים אחרים.
4. זכות לחינוך: הזכות לחינוך קובעת כי למדינה יש אחריות להבטיח כי לכל ילד בעל אזרחות תינתן האפשרות לקבל השכלה בסיסית ולרכוש כלים שיעזרו לו בחיים האזרחיים שלו. כל מדינה דמוקרטית קובעת את הדרכים שבהם היא מבטיחה את הזכות שלה לחינוך, למשל על ידי הפעלת חוק חינוך חובה.